

Maakuntahallitus

AIKA 02.03.2020, klo 12:00

PAIKKA Uudenmaan liitto, Esterinportti 2, Helsinki. Strateginen kokous

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Asia	Otsikko	Sivu
29	Kokouksen järjestäytyminen	3
30	Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Helsingin seudun vaihemaakuntakaava: kaavaehdotuksen vastineet osa II	4
31	Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava: kaavaehdotuksen vastineet osa II	13
32	Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava: kaavaehdotuksen vastineet osa II	22
33	Kokousaikataulu tiedoksi	30

OSALLISTUJAT

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	Heijnsbroek-Wirén Mia	Jäsen	
	Hopsu Inka	Jäsen	
	Ihanus Jukka	Jäsen	
	Juurikkala Timo	I varapuheenjohtaja	
	Karhuvaara Arja	Jäsen	
	Kiljunen Kimmo	Jäsen	
	Launiala Mimmi	Jäsen	
	Lompola Kirsi	II varapuheenjohtaja	
	Markkula Markku	Puheenjohtaja	
	Meri Otto	Jäsen	
	Pahlman Irma	Jäsen	
	Rissanen Laura	Jäsen	
	Salonen Pasi	Jäsen	
	Taipale Kaarin	Jäsen	
	Vesikansa Sanna	Jäsen	
	Adlercreutz Anders	varajäsen, strateginen kokous	
	Ilonen Jarkko	varajäsen, strateginen kokous	
	Räsänen Joonas	varajäsen, strateginen kokous	
	Valtonen Mikko	varajäsen, strateginen kokous	
	Holopainen Mari	MV:n pj.	
	Luhtanen Leena	MV:n I vpj.	
	Muurinen Seija	MV:n II vpj.	
MUU	Savolainen Ossi	Maakuntajohtaja	
	Eskelinen Juha	Johtaja, aluekehittäminen	
	Vikman-Kanerva Merja	Johtaja, aluesuunnittelu	
	Kanerva Inka	Viestintäjohtaja	
	Autioniemi Paula	Hallinto- ja talousjohtaja	
	Suursalmi Tero	Lakimies	
	Elo Seija	Viestintäpäällikkö	

Maakuntahallitus**02.03.2020**

29**Kokouksen järjestäytyminen****MHS**

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 29.8.2017 § 23 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet.
- valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (Mia Heijnsbroek-Wirén, Inka Hopsu).

Maakuntahallitus	§ 146	09.12.2019
Maakuntahallitus	§ 5	27.01.2020
Maakuntahallitus	§ 17	24.02.2020
Maakuntahallitus		02.03.2020

30

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Helsingin seudun vaihemaakuntakaava: kaavaehdotuksen vastineet osa II

111/06.01.02/2019

MHS

Tiivistelmä

Vaihemaakuntakaavojen ehdotukset olivat nähtävillä loka-marraskuussa 2019. Kaavaehdotuksista saatuihin muistutuksiin on laadittu vastineet maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Maakuntahallitus hyväksyi vastinekoonnin osaa 1 koskevat vastineet kokouksessa 24.2.2020. Tämä pykälä on tehty vastinekoonnista osa 2, johon kuuluvat pääosin ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemakokonaisuuden vastineet. Kaava-aineistoihin on muistutusten pohjalta perusteltua tehdä joitakin tarkistuksia, muun muassa yksittäisten suojelualueiden rajauksiin tehtäviä vähäisiä tarkistuksia.

Asian yksityiskohtainen selostus

Kaavaprosessin tilanne ja toimenpiteet muistutusten pohjalta

Vaihemaakuntakaavojen ehdotukset olivat nähtävillä loka-marraskuussa 2019. Kaavaehdotuksista saatuihin muistutuksiin on laadittu vastineet maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Kaikkia kolmea kaavaa koskevat muistutukset ja niihin laaditut vastineet muodostavat yhden asiakirjan, joka on tämän esityslistan liitteenä (osa II). Jokaista seudun vaihemaakuntakaavaa käsitellään kuitenkin omana pykälänään kaavaprosessissa ja siten jokaista kaavaa koskevat vastineet hyväksytään erikseen omana päätöspykälänään. Vastineet käsitellään kahdessa erässä teemoittain. Ensimmäistä osaa vastineista esiteltiin maakuntahallitukselle kokouksessa 27.1.2020, ja asia jätettiin pöydälle. Kokouksessa käydyn keskustelun perusteella vastinekoonnin osaan 1 ehdotettiin tehtävän täydennyksiä. Maakuntahallitus hyväksyi osaa 1 koskevat vastineet ja niihin tehdyt täydennykset kokouksessa 24.2.2020. Tässä pykälässä esitetään hyväksyttäväksi vastinekoonnin osan 2 mukaiset vastineet.

Vastinekoonnin osan 2 vastineet liittyvät muistutuksiin, joita ovat jättäneet yksityiset maanomistajat, järjestöt ja yritykset. Nämä muistutukset koskivat pääosin ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemakokonaisuutta. Nämä muistutukset sisältävät myös joitakin samoja aiheita, joista on laadittu vastineet jo vastinekoontiin osa 1.

Vastineiden (osa 2) keskeinen sisältö esitellään alla aihealueittain. Kaava-aineistoihin on muistutusten pohjalta perusteltua tehdä joitakin tarkistuksia, muun muassa yksittäisten suojelualueiden rajauksiin tehtäviä vähäisiä tarkistuksia. Tämän jälkeen kaavakokonaisuus valmistellaan maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi keväällä 2020.

Useempaa kuin yhtä kaavaa tai koko Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevat vastineet

Useempaa kuin yhtä kaavaa tai koko Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskeviin ehdotusvaiheen muistutuksiin laadittujen vastineiden keskeinen sisältö esitellään seuraavassa aihealueittain.

Kaavaprosessiin liittyen muistutuksissa kritisoitiin maakuntakaava-aineiston laajuutta ja esitettiin, että laajaa kaavakokonaisuutta tulisi selkeyttää. Kaavakartan sekä liitekarttojen mittakaava koettiin epäselväksi. Lisäksi nostettiin esiin vaikutukset maanomistajiin ja maanomistajien oikeudet. Maanomistajien parempaa tiedottamista ja osallistamista suunnitteluprosessiin toivottiin. Kaavan taustaselvityksiä pidettiin osin riittämättöminä.

Vastineissa on todettu **kaavaprosessin osallistumisen ja maanomistajien oikeuksien** osalta, että maakuntakaavan valmistelussa on kuultu osallisia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisilla menettelyillä, joissa otetaan huomioon mm. maanomistajien tasapuolisen kohtelun velvoite. Vuorovaikutuksessa ovat olleet mukana mm. seuduittaiset asiantuntijaryhmät ja poliittiset ohjaustoimikunnat, joiden lisäksi on ollut laajaa vuorovaikutusta kuntiin ja muihin sidosryhmiin. Maanomistajille tiedottamisen osalta todetaan, että maakuntakaavan suunnittelualue kattaa koko Uudenmaan, joten osallisten määrä on erittäin suuri. Siksi virallisten kuulemisten lisäksi yksittäisille maanomistajille ei ole Uudenmaan liitosta erikseen tiedotettu kaavasta. Uudenmaan liittoon yhteydessä olleille maanomistajille on toimitettu pyynnöstä lisätietoja heidän omistamiaan alueita koskevista kaavaratkaisuista.

Kaava-aineiston esitystavan, laajuuden ja selvitysten osalta vastineissa on todettu muun muassa, että maakuntakaava on kaavatasoista yleispiirteisien ja yleispiirteisyys koskee sekä kaavan sisältöä, esitystapaa että tulkintaa. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on esitystavaltaan ja sisällöltään voimassa olevia maakuntakaavoja yleispiirteisempi ja strategisempi. Strategisuuden myötä kaavamääräysten merkitys kaavaohjauksen kannalta korostuu, mikä edellyttää määräyksiltä riittävää sisällöllistä kattavuutta. Kaavaratkaisut perustuvat MRL:n edellyttämällä tavalla riittäviin, uusimpiin selvityksiin ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä suunnitelmana. Maakuntakaavan laadinnassa on hyödynnetty eri tavoin koottua tietoa, ja käytetyt lähteet löytyvät joko Uudenmaan liiton nettisivuilta tai ovat saatavilla pyynnöstä Uudenmaan liitosta.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima – teemaan liittyen tässä kokouksessa 2.3. käsiteltävä vastinekoonti osa 2 sisältää pääosin suojelu- ja virkistysalueisiin sekä viheryhteystarpeisiin liittyviä, yksittäisiä kohteita koskevia muistutuksia ja näihin laaditut vastineet. Osan 2 muistutuksia ovat jättäneet yksityiset maanomistajat, järjestöt ja yritykset.

Näihin teemoihin liittyviä aiheita on käsitelty jo hallituksen 24.2. kokouksessa, niihin liittyviin muistutuksiin annetut vastineet sisältyvät vastinekoontiin osa 1 ja kyseiset vastineet on hyväksytty 24.2.2020. Vastinekoontiin 2 sisältyvät vastineet noudattavat kokouksessa 24.2. hyväksytyjen vastineiden periaatteita.

Suojelualueiden osalta vastustettiin yleisesti uusien suojelualueiden osoittamista kokonaisuudessaan tai ehdotettiin muun merkintätavan käyttöä. Lisäksi monissa muistutuksissa esitettiin tarkistuksia yksittäisiin rajauksiin. Ylikunnallista luontoarvojen käsittelyä pidettiin kuitenkin osassa

muistutuksista tärkeänä ja katsottiin, että niitä tulisi osoittaa kaavassa laajemmin. Pienialaisten, suojelualuemerkintää vastaavien kohteiden palauttamista ja lisäämistä kaavaan toivottiin. Suojelualuemerkintöjä on muistutusten mukaan tuotu kaavaprosessiin liian myöhään, vasta ehdotusvaiheessa. Etenkin valtakunnallisesti arvokkaiden suoalueiden lisääminen lausuntokierroksen jälkeen kyseenalaistettiin. Suojelualueiden oikeusvaikutuksia ja toteuttamisprosessia pidettiin epäselvänä ja esitettiin, että suojelun tulisi perustua vain vapaaehtoisuuteen. Useissa muistutuksissa mainittiin suojelualueisiin liittyen lunastusmenettely tai yleisemmin kaavamerkinnästä aiheutuva kohtuuton haitta. Suojelualueiden perusteena olevia tietoja pidettiin osin puutteellisina ja vanhentuneina, mm. siksi, ettei kaikkia uusia suojelualueita ole tätä kaavaa varten maastossa selvitetty. Myös luontotiedon kattavuus ja yhdenmukaisuus nähtiin puutteellisena.

Suojelualueita koskeviin muistutuksiin on laadittu suojelualueiden kaavaratkaisun yleisiä periaatteita kuvaava yhteinen vastineteksti, joka hyväksyttiin jo hallituksen 24.2. kokouksessa vastinekoonnin osan 1 hyväksymisen yhteydessä. Tämä yleisperiaatteita kuvaava vastineteksti on näissä osan 2 vastineissa sama kuin aiemmin hyväksytyissä vastineissa (vastinekoonti osa 1).

”Maakuntakaavassa tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti esittää maakunnan kehityksen kannalta tarpeellisia alueita, joihin myös suojelualueet kuuluvat. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että myös maakuntakaavoituksessa edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan on erityistä huomiota kiinnitettävä luonnonarvojen vaalimiseen. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää Uudellamaalla myös uusien suojelualueiden osoittamista.

Suojelualuemerkintöjen osoittamisen yleisenä perusteena kaavaehdotuksessa on se, että alueella on luonnonsuojelulain kautta toteutettavaksi soveltuvia vähintään maakunnallisia luontoarvoja. Mukana on myös suojelualueita, joilla on voimassa olevan 4. vaihemaakuntakaavan laadinnan yhteydessä todettu olevan maakunnallista merkitystä, ja jotka on mainitussa kaavassa osoitettu vastaavalla kaavamerkinnällä. Kaavaehdotuksissa osoitetaan suojelualueet aluevarauksena, jonka suunnittelumääräys ohjaa viranomais toimintaa. Viranomaisen on päätöksissään otettava huomioon, etteivät ne vaaranna tai heikennä niitä luonto- ja ympäristöarvoja, joiden perusteella alueesta on tarkoitus muodostaa suojelualue. Voimassa olevaa maakuntakaavan suojelualueita koskee MRL:n mukainen rakentamisrajoitus eikä sen alueella sovelleta metsälakia.

Maakunnallisten luontoarvojen selvittäminen on tehty maakuntakaavan laadinnan edellyttämällä tarkkuudella ja painottaen maankäytön muutospainealueita. Suojelualueiden rajausten perusteet käyvät ilmi kaavaselostuksesta ja kohdekohtaisesti selostuksen liiteaineistosta 2. Kaavaehdotuksissa osoitetut uudet suojelualueet perustuvat MRL:n 9 §:n edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin ja alueiden maakunnallisuuden arvottamisessa on käytetty yhtenäistä kriteeristöä.

Suojelualuemerkinnän toteuttaminen eli perustaminen luonnonsuojelualueeksi edellyttää luonnonsuojelulain mukaista menettelyä. Menettelystä vastaa Uudenmaan ELY-keskus ja sen voi

käynnistää myös maanomistaja ottamalla yhteyttä ELY-keskukseen. Menettelyyn kuuluu neuvottelu ja sopiminen yhdessä maanomistajan kanssa suojelualueen rajauksesta, aluetta koskevista rauhoitusmääräyksistä ja korvauksesta. Vaihtoehtoisesti maanomistaja voi tarjota suojelualueita hankittavaksi valtion omistukseen tai suojelu voidaan toteuttaa myös määräaikaisella sopimuksella. Suojelualueen rajausta ja luonnonsuojelulain 10 §:n edellytysten täyttymistä tarkastellaan toteuttamisvaiheessa tarkemmin myös maastokäyntien avulla. Tässä yhteydessä maakuntakaavan suojelualuemerkinnän rajausta tarkentuu. Suojelualueen toteutuminen edellyttää, että maanomistaja ja ELY-keskus pääsevät sopimukseen toteuttamistavasta, rajauksesta ja korvauksesta. Jos alueelle laaditaan yksityiskohtaisempi kuntakaava, voi maakuntakaavan suojelualuemerkintä tarkentua myös kuntakaavan ratkaisulla.

Jos jokin osa maakuntakaavassa suojelualuemerkinnällä osoitetusta alueesta ei sisällä luonnonsuojelulain kautta suojaa tarvitsevia luontoarvoja, se tulee jättää pois merkintää toteuttavasta luonnonsuojelualueen perustamispäätöksestä ja sen rajauksesta. Päätöksestä pois jääneellä alueella ei ole syytä rajoittaa toimenpiteitä suojelualuemerkintään liittyvin perustein, jos maakuntakaavassa osoitettu suojelualue on toteutunut kaavan tavoitteiden mukaisesti. Tulkinnan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisesta tekee Uudenmaan liitto, joka tarvittaessa antaa lausunnon taholle, joka suunnittelee toimenpiteitä suojelualuemerkinnän alueelle.”

Lisäksi vastineissa on todettu suojelualueiden muihin yleisiin periaatteisiin liittyviä muistutuksia koskien tarkemmin seuraavia asioita:

”Valtakunnallisesti arvokkaiden soiden osalta vaihemaakuntakaavaehdotusten suojelualuemerkinnät perustuvat soidensuojelun täydennys ehdotuksen valmistelun yhteydessä (2012-2015) tuotettuun luontotietoon ja paikkatietoaineistoon. Suojelualuemerkinnällä on osoitettu soidensuojelun täydennys ehdotuksen rajaukset, koska ne ovat luontoarvoiltaan valtakunnallisia sekä luonnonsuojelulain kautta toteutettavaksi soveltuvia. Osa valtakunnallisesti arvokkaista suoalueista oli mukana joko kaavan luonnosvaiheessa. Nämä kohteet ovat joko luonnonsuojelulain kautta toteutuneita, valtion omistuksessa tai kuntakaavassa suojelualueeksi osoitettuja. Muiden valtakunnallisesti arvokkaiden suoalueiden lisäämistä kaavaehdotukseen ovat lausunnoissaan esittäneet mm. ympäristöministeriö sekä Uudenmaan ELY-keskus. Ympäristöministeriö toteaa lausunnossaan, että kaavaehdotusta tulee jatkovalmistelussa täydentää siten, että soidensuojelun täydennys ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaat suoalueet osoitetaan yhtenäisesti koko maakunnan alueella. Uudenmaan ELY-keskus on ilmoittanut, että sillä on valmius toteuttaa kohteet luonnonsuojelulain mukaisesti.

Suojelualueiden perusteena olevat tiedot ovat riittävät ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä suunnitelmana ja suhteessa suojelualuemerkinnän ohjausvaikutukseen. Luontokohteista on tunnistettu ne alueet, joilla täyttyvät maakunnallisen luontoarvon kriteerit. Maakuntakaavan laadinnassa on hyödynnetty eri tavoin koottua tietoa, jonka soveltuvuus on joko todettu Uudenmaan liitossa tai sen on tarkistanut asiantuntijatyönä luontoselvityksiin erikoistunut konsultti ja tarvittaessa tietoja on täydennetty maastoselvityksin. Kaikkien alueiden

osalta ei ole ollut perusteltua tehdä uusia maastotöitä. Suojelualueiden osalta toteuttamisessa tarvittavaa tarkempaa luontotietoa tuottaa osaltaan Uudenmaan ELY-keskus. Kuntakaavoja laadittaessa on tehtävä maakuntakaavan selvityksiä tarkemmat luontoselvitykset.

Luontokohteiden luontotyyppejä, lajistoa ja muuta ekologista merkitystä kuvaavista tiedoista on tunnistettu maakunnalliset osat LAKU-kriteereillä (julkaisu 2012). Tiedot perustuvat maastohavaintoihin ja muun aineiston, esimerkiksi ilmakuvien, osalta luontoasiantuntijoiden tekemään tulkintaan. Zonation-analyysien tuloksia on käytetty luontokohteiden arvottamisessa vain maakunnallisen tason ekologisen verkoston selvityksen (2018) tulosten osalta. Ekologisen verkoston maakunnalliset osat voivat tuoda joillekin kohteille lisäarvoa LAKU-kriteerien mukaisesti.

Vapaaehtoisen suojelun periaate ja kaavaehdotus eivät ole toisiaan poissulkevia. Maakuntakaavoitukselle on annettu tietyt sisältövaatimukset, joiden täyttäminen suhteessa muuhun maankäyttöön edellyttää Uudellamaalla luontoarvojen turvaamista myös uusien suojelualuemerkintöjen osoittamisen kautta. Uudenmaan liitto näkee myös vapaaehtoisen suojelun tärkeänä keinona ja osana ekologisen verkoston toimivuuden parantamista niillä alueilla, missä se riittää vastaamaan luontoarvojen heikkenemiseen. Suojelualuemerkinnän käyttäminen kaavaehdotuksessa myös uusilla toteutumattomilla alueilla on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa riittävän ja vakiintuneen viranomaisohjauksen luontoarvojen huomioon ottamiseksi maankäyttöä muuttavissa suunnittelutilanteissa. Luonnonsuojelulain mukainen toteuttamistapa on selkeä myös maanomistajalle maksettavien korvausten osalta.

Lisäksi yleisesti on huomattava, että oikeusvaikutteisen kuntakaavan alueella maakuntakaavan suojelualuemerkintä ei ole voimassa. Kunta vastaa kaavojen ajantasaisuuden arvioinnista ja harkitsee tarpeen uudistaa kaavoja tunnistettujen luontoarvojen huomioon ottamisen niin edellyttäessä. Vireillä olevissa yleis- ja asemakaavatoissa on syytä ottaa huomioon luontoarvojen maakunnallisuus ja tarkentaa tarvittaessa maakuntakaavassa esitettyä rajausta, luontotietoja ja niiden huomioon ottamisen tapaa yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen luonnonsuojelun toteuttamisesta vastaavien asiantuntijoiden kanssa.”

Kaava-aineistoihin on muistutusten osalta perusteltua tehdä joitakin suojelualueiden rajausten pienennyksiä ja joidenkin suojelualueiden poistoja. Muistutusten pohjalta kaava-aineistosta ehdotetaan poistettavaksi ne alueet, joilla uusimpien tietojen perusteella ei ole suojelualueen osoittamiseen tarvittavia toteuttamisedellytyksiä eli alueelta ei ole tunnistettu valtakunnallisia tai maakunnallisia luontoarvoja. Yleisperiaatteena on, että poistetun suojelualueen osan tilalle ei osoiteta muita sellaisia merkintöjä, jotka eivät jo olleet nähtävillä olleissa maakuntakaavojen ehdotuksissa. Tarkistukset on tehty uusimpaan tietoon perustuen ja toteuttamisedellytyksistä on pyydetty arviot Uudenmaan ELY-keskukselta.

Poistojen lisäksi kaava-aineistoon ehdotetaan lisättäväksi ne suojelualueet, joista kaavan nähtävilläolon jälkeen on tehty luonnonsuojelulain mukainen perustamispäätös. Kaavaselistusta on lisäksi perusteltua täydentää suojelualueiden toteuttamismenettelyn ja oikeusvaikutusten osalta.

Virkistysalueiden osalta esitettiin merkintöjen poistamista siltä osin, kun ne kohdistuvat yksityisille kiinteistöille ja rajoittavat maa- ja metsätalouden

toimintaedellytyksiä. Uusia virkistysalueita haluttiin mm. Helsinkiin ja Helsingin seudun viherkehälle. Vastineissa todetaan, että virkistysalueet on osoitettu maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkastelutasolla, ja ne tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Virkistysalueen merkintä ei vaikuta maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, sillä metsälaki on tämän merkinnän alueella voimassa. Vaihemaakuntakaavojen kokonaisuus on esitystavaltaan ja sisällöltään voimassa olevia maakuntakaavoja yleispiirteisempi ja strategisempi. Maakuntakaava ei estä muiden virkistysalueiden toteuttamista yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Viheryhteystarpeiden osalta ehdotettiin uusien yhteystarpeiden osoittamista, kaavaehdotuksessa osoitetun yhteyden korvaamista toiseen paikkaan sekä joidenkin yhteystarpeiden poistamista. Muistutuksissa haluttiin palauttaa kaikki voimassa olevien kaavojen viheryhteystarvemerkinnot kaavaehdotukseen. Lisäksi ehdotettiin viheryhteystarpeiden osoittamista vain ekologisista perusteista. Vastineissa on todettu, että viheryhteystarpeina on osoitettu ekologisesta ja virkistyksestä verkostosta ne maakunnalliset yhteydet, joiden toteuttaminen ja kehittäminen on erityisen tärkeää muusta maankäytöstä johtuvien muutospaineiden ja estevaikutusten takia. Viheryhteystarpeiden tunnistamisessa on käytetty paikkatietomenetelmällä tuotettua uutta tietoa Uudenmaan arvokkaista luontoalueista ja ekologisista verkostoista. Kaikkia olemassa olevia tai tunnistettuja viheryhteyksiä ei osoiteta maakuntakaavakartalla, vaan niiden huomioon ottaminen tapahtuu yleisten suunnittelumääräysten sekä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräysten kautta. Viheryhteyden toiminnallinen päätehtävä ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Toteutuksessa on olennaista, että riittävä kytkeytyvyys suojele- ja virkistysalueiden välillä voidaan turvata. Viheryhteystarvemerkinnot ei rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista tai vaikuta rakentamisoikeuteen. Vaihemaakuntakaavoissa viheryhteystarpeiden määrää on vähennetty ja linjauksia yleispiirteistetty voimassa olevaan maakuntakaavaan nähden. Viheryhteystarvemerkinnot suunnitteluperiaatteen ja esitystavan muutos on linjassa vaihemaakuntakaavojen aiempaa yleispiirteisemmän ja strategisemman ohjaustavan kanssa.

Natura 2000 -alueiden osalta muistutuksissa esitettiin joidenkin rajausten tarkistamista. Vastineissa on todettu, että Natura 2000 -ohjelman alueet on osoitettu kaavaehdotuksissa ominaisuusmerkinnällä ympäristöhallinnon ajantasaisen paikkatietoaineiston mukaisesti.

Arvokas geologinen muodostuma -merkinnän nähtiin osassa muistutuksissa aiheuttavan rajoituksia metsätaloudelle ja maankäytölle. Merkintää pidettiin tarpeettomana ja joitakin merkintöjä toivottiin poistettavaksi. Lisäksi esitettiin kaikkien valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden osoittamista kaavakartalla niiden koosta riippumatta. Esitettiin myös liiteaineiston täydentämistä. Vastineissa on todettu, että ominaisuusmerkinnällä pyritään ensisijaisesti turvaamaan alueiden geologisia ja geomorfologisia arvoja. Merkinnöillä osoitetaan vähintään maakunnallisesti arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostumat, jotka sisältävät merkittäviä maisemallisia tai luonnontieteellisiä arvoja. Alueilla metsien hoito ja käyttö tapahtuu metsälain säännösten mukaisesti. Kaavaselvityksen liitekartan taulukkoa täydennetään pienialaisten geologisten muodostumien tietojen osalta.

MLY-alueiden (Metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä) osalta yksittäiset muistutukset koskivat merkinnän rajauksia. Merkintää myös pidettiin

tarpeettomana, ja merkinnän nähtiin aiheuttavan rajoituksia alueiden käytölle. Vastineissa on todettu, että MLY-alueita käytetään pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muihin tarkoituksiin, kuten maanviljelyyn ja haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. MLY-alueiden kriteerit, aluerajausten perusteet sekä alueiden kuvaukset on esitetty voimassa olevissa Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa ja Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa. Kaavaehdotuksissa MLY-alueita ei ole laajennettu, vaan ne osoitetaan yhdenmukaisina voimassa oleviin maakuntakaavoihin nähden. Merkintä ei rajoita metsätaloutta, sillä metsien hoitaminen ja käyttäminen alueilla perustuu metsälakiin. Alueiden osoittaminen maakuntakaavoissa on perusteltua mm. metsien hiilinielujen turvaamiseksi Uudenmaan alueella.

Kulttuuriympäristöjen (Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue) osalta muistutuksissa toisaalta toivottiin merkintöjen lisäämistä ja laajentamista ja toisaalta edellytettiin, ettei kulttuuriympäristömerkintä saa vaikeuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamista. Yksittäiset muistutukset koskivat kulttuuriympäristömerkinnän rajoituksia sekä vaikutuksia alueen kehittämiseen esimerkiksi maaseudun elinkeinojen kannalta. Vastineissa on todettu, että alueiden osoittaminen perustuu Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaan. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävät alueet on valtakunnallisiin ja maakunnallisiin selvityksiin perustuen osoitettu ominaisuusmerkinnällä ja niiden arvojen turvaamiseksi on annettu kaavamääräyksiä. Vastineissa on myös todettu, että kaavamerkintä ei tuo suoria velvoitteita maanomistajille, ja että elinvoimainen maaseutu ylläpitää ja vaalii parhaiten alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja. Metsien hoito ja käyttö kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen ominaisuusmerkinnällä osoitetuilla alueilla tapahtuu metsälain mukaan.

Voimassa olevien maakuntakaavojen **saaristovyöhykkeet** toivottiin palautettavan kaavaehdotukseen. Vastineissa on todettu, että maakuntakaavatyössä on tunnistettu saariston kehittämisen ja maankäytön ohjaamisen tarve. Näiden tavoitteiden turvaaminen on edelleen tärkeää ja saaristoalueita ohjataan yleisellä suunnittelumääräyksellä. Aiemmin voimassa olevissa maakuntakaavoissa saaristovyöhykkeille osoitettu ohjaus tapahtuu nyt aikaisempaa yhtenäisemmällä tavalla koko saariston alueella.

Yhteenveto Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevista, vastinekoonnin osa 2 pohjalta tehtävistä muutoksista kaava-aineistoon

Suojelualueiden rajoituksia on perusteltua vähäisiltä osin tarkistaa ja merkintään liittyviä kaava-aineistoja täydentää muistutusten ja päivittyneen tietopohjan perusteella. Lisäksi arvokkaiden geologisten muodostumien selostuksen liitekartan taulukkoa on perusteltua täydentää.

Kaavaehdotusvaiheen vastineet Helsingin seutua koskien

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotukseen kohdistuvien muistutusten ja niihin laadittujen vastineiden, vastinekoonti osa 2, keskeinen sisältö esitellään alla muiden paitsi Ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemaan liittyvien vastineiden osalta. Nämä vastineet on tarkemmin kuvattu Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevassa tekstiosuudessa. Helsingin seudun muistutuksiin liittyviä vastineita on hyväksytty jo 24.2. kokouksessa, ja vastinekoontiin 2 sisältyvät vastineet noudattavat kokouksessa 24.2. hyväksytyjen vastineiden periaatteita.

Muistutuksissa nostettiin esiin **taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen** suhde luonto- ja kulttuuriympäristöarvoihin mm. Malmin lentokenttäalueella ja Vartiosaassa. **Uusista asemanseuduista** esiin nostettiin Myntinmäki, Hista ja Keimola-Kongo, ja niiden suhde ympäristö- ja virkistysarvoihin. Keimola-Kongossa muistutettiin myös asemanseudun maankäytön sitomisesta radan ja aseman toteutumiseen. **Raskaan raideliikenteen varikoista** Mankin-Luoman varikkoa toivottiin poistettavaksi ympäristösyistä. **Kaupan alueista** muistutuksessa toivottiin poistettavaksi Espoon Kulloonsiltaa.

Aiemmin hyväksytyjen vastineperiaatteiden lisäksi uusia, tietyn alueen kaavaratkaisuun kohdistuvia vastinesisältöjä liittyy lähinnä Keimola-Kongon asemanseutuun ja Kulloonsillan kaupan alueeseen. Keimola-Kongoa koskevassa vastineessa todetaan, että asemanseutu muodostaa olemassa olevalle maakunnallisesti merkittävälle taajama-alueelle luontevan, edullisen ja tarkoituksenmukaisen täydentymisvyöhykkeen. Siksi kyseisen asemanseudun toteuttamista ei ole sidottu uuden raideliikenneyhteyden ja aseman sitovaan toteuttamispäätökseen. Kulloonsiltaa koskevassa vastineessa todetaan, että kaupan ratkaisussa on huomioitu väestönkasvu sekä kaupan alueiden saavutettavuus. Palvelujen kokonaissaavutettavuus voisi heiketä, jos maakuntakaavassa jätettäisiin osoittamatta voimassa olevan maakuntakaavan mukaisia seudullisesti merkittäviä kaupan alueita.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä vastinekoonnin osa 2 sisältämät, edellä esitettyjen periaatteiden mukaisesti laaditut vastineet siltä osin, kuin ne koskevat Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa
- valtuuttaa toimiston tekemään vastineiden mukaiset korjaukset ja tarkistukset kaava-aineistoon
- maakuntahallitus valtuuttaa toimiston lisäksi tekemään muita teknisluontoisia korjauksia kaava-aineistoon maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksymiskäsittelyä varten

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Ilona Mansikka 040 524 9186

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet	1	Liite 1, Kooste koko Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) koskevista muistutuksista ja niihin laadituista vastineista, osa II: Suojelualueet, virkistysalueet ja viheryhteystarpeet, useita viherteeman kaavamerkintöjä koskevat muistutukset, Puolustusvoimien alueet, mhs 2.3.2020
Oheismateriaali		Liite 1, Koonti koko Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) koskevista muistutuksista ja niihin laadituista vastineista, osa II, mhs 2.3.2020, verkkoversio Diat: Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen ehdotuksien muistutuksiin laaditut vastineet OSA 2, mhs 2.3.2020

LAKU-kriteerien ja luontokohteiden tarkastelu Inkoossa ja Kirkkonummella, mhs
2.3.2020

Maakuntahallitus	§ 147	09.12.2019
Maakuntahallitus	§ 6	27.01.2020
Maakuntahallitus	§ 18	24.02.2020
Maakuntahallitus		02.03.2020

31

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava: kaavaehdotuksen vastineet osa II

111/06.01.02/2019

MHS

Tiivistelmä

Vaihemaakuntakaavojen ehdotukset olivat nähtävillä loka-marraskuussa 2019. Kaavaehdotuksista saatuihin muistutuksiin on laadittu vastineet maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Maakuntahallitus hyväksyi vastinekoonnin osaa 1 koskevat vastineet kokouksessa 24.2.2020. Tämä pykälä on tehty vastinekoonnista osa 2, johon kuuluvat pääosin ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemakokonaisuuden vastineet. Kaava-aineistoihin on muistutusten pohjalta perusteltua tehdä joitakin tarkistuksia, muun muassa yksittäisten suojelualueiden rajauksiin tehtäviä vähäisiä tarkistuksia.

Asian yksityiskohtainen selostus

Kaavaprosessin tilanne ja toimenpiteet muistutusten pohjalta

Vaihemaakuntakaavojen ehdotukset olivat nähtävillä loka-marraskuussa 2019. Kaavaehdotuksista saatuihin muistutuksiin on laadittu vastineet maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Kaikkia kolmea kaavaa koskevat muistutukset ja niihin laaditut vastineet muodostavat yhden asiakirjan, joka on tämän esityslistan liitteenä (osa II). Jokaista seudun vaihemaakuntakaavaa käsitellään kuitenkin omana pykälänään kaavaprosessissa ja siten jokaista kaavaa koskevat vastineet hyväksytään erikseen omana päätöspykälänään. Vastineet käsitellään kahdessa erässä teemoittain. Ensimmäistä osaa vastineista esiteltiin maakuntahallitukselle kokouksessa 27.1.2020, ja asia jätettiin pöydälle. Kokouksessa käydyn keskustelun perusteella vastinekoonnin osaan 1 ehdotettiin tehtävän täydennyksiä. Maakuntahallitus hyväksyi osaa 1 koskevat vastineet ja niihin tehdyt täydennykset kokouksessa 24.2.2020. Tässä pykälässä esitetään hyväksyttäväksi vastinekoonnin osan 2 mukaiset vastineet.

Vastinekoonnin osan 2 vastineet liittyvät muistutuksiin, joita ovat jättäneet yksityiset maanomistajat, järjestöt ja yritykset. Nämä muistutukset koskivat pääosin ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemakokonaisuutta. Nämä muistutukset sisältävät myös joitakin samoja aiheita, joista on laadittu vastineet jo vastinekoontiin osa 1.

Vastineiden (osa 2) keskeinen sisältö esitellään alla aihealueittain. Kaava-aineistoihin on muistutusten pohjalta perusteltua tehdä joitakin tarkistuksia, muun muassa yksittäisten suojelualueiden rajauksiin tehtäviä vähäisiä tarkistuksia. Tämän jälkeen kaavakokonaisuus valmistellaan maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi keväällä 2020.

Useempaa kuin yhtä kaavaa tai koko Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevat vastineet

Useempaa kuin yhtä kaavaa tai koko Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskeviin ehdotusvaiheen muistutuksiin laadittujen vastineiden keskeinen sisältö esitellään seuraavassa aihealueittain.

Kaavaprosessiin liittyen muistutuksissa kritisoitiin maakuntakaava-aineiston laajuutta ja esitettiin, että laajaa kaavakokonaisuutta tulisi selkeyttää. Kaavakartan sekä liitekarttojen mittakaava koettiin epäselväksi. Lisäksi nostettiin esiin vaikutukset maanomistajiin ja maanomistajien oikeudet. Maanomistajien parempaa tiedottamista ja osallistamista suunnitteluprosessiin toivottiin. Kaavan taustaselvityksiä pidettiin osin riittämättöminä.

Vastineissa on todettu **kaavaprosessin osallistumisen ja maanomistajien oikeuksien** osalta, että maakuntakaavan valmistelussa on kuultu osallisia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisilla menettelyillä, joissa otetaan huomioon mm. maanomistajien tasapuolisen kohtelun velvoite. Vuorovaikutuksessa ovat olleet mukana mm. seuduittaiset asiantuntijaryhmät ja poliittiset ohjaustoimikunnat, joiden lisäksi on ollut laajaa vuorovaikutusta kuntiin ja muihin sidosryhmiin. Maanomistajille tiedottamisen osalta todetaan, että maakuntakaavan suunnittelualue kattaa koko Uudenmaan, joten osallisten määrä on erittäin suuri. Siksi virallisten kuulemisten lisäksi yksittäisille maanomistajille ei ole Uudenmaan liitosta erikseen tiedotettu kaavasta. Uudenmaan liittoon yhteydessä olleille maanomistajille on toimitettu pyynnöstä lisätietoja heidän omistamiaan alueita koskevista kaavaratkaisuista.

Kaava-aineiston esitystavan, laajuuden ja selvitysten osalta vastineissa on todettu muun muassa, että maakuntakaava on kaavatasoista yleispiirteisien ja yleispiirteisyys koskee sekä kaavan sisältöä, esitystapaa että tulkintaa. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on esitystavaltaan ja sisällöltään voimassa olevia maakuntakaavoja yleispiirteisempi ja strategisempi. Strategisuuden myötä kaavamääräysten merkitys kaavaohjauksen kannalta korostuu, mikä edellyttää määräyksiltä riittävää sisällöllistä kattavuutta. Kaavaratkaisut perustuvat MRL:n edellyttämällä tavalla riittäviin, uusimpiin selvityksiin ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä suunnitelmana. Maakuntakaavan laadinnassa on hyödynnetty eri tavoin koottua tietoa, ja käytetyt lähteet löytyvät joko Uudenmaan liiton nettisivuilta tai ovat saatavilla pyynnöstä Uudenmaan liitosta.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima – teemaan liittyen tässä kokouksessa 2.3. käsiteltävä vastinekoonti osa 2 sisältää pääosin suojelu- ja virkistysalueisiin sekä viheryhteystarpeisiin liittyviä, yksittäisiä kohteita koskevia muistutuksia ja näihin laaditut vastineet. Osan 2 muistutuksia ovat jättäneet yksityiset maanomistajat, järjestöt ja yritykset.

Näihin teemoihin liittyviä aiheita on käsitelty jo hallituksen 24.2. kokouksessa, niihin liittyviin muistutuksiin annetut vastineet sisältyvät vastinekoontiin osa 1 ja kyseiset vastineet on hyväksytty 24.2.2020. Vastinekoontiin 2 sisältyvät vastineet noudattavat kokouksessa 24.2. hyväksytyjen vastineiden periaatteita.

Suojelualueiden osalta vastustettiin yleisesti uusien suojelualueiden osoittamista kokonaisuudessaan tai ehdotettiin muun merkintätavan käyttöä. Lisäksi monissa muistutuksissa esitettiin tarkistuksia yksittäisiin rajauksiin. Ylikunnallista luontoarvojen käsittelyä pidettiin kuitenkin osassa

muistutuksista tärkeänä ja katsottiin, että niitä tulisi osoittaa kaavassa laajemmin. Pienialaisten, suojelualuemerkintää vastaavien kohteiden palauttamista ja lisäämistä kaavaan toivottiin. Suojelualuemerkintöjä on muistutusten mukaan tuotu kaavaprosessiin liian myöhään, vasta ehdotusvaiheessa. Etenkin valtakunnallisesti arvokkaiden suoalueiden lisääminen lausuntokierroksen jälkeen kyseenalaistettiin. Suojelualueiden oikeusvaikutuksia ja toteuttamisprosessia pidettiin epäselvänä ja esitettiin, että suojelun tulisi perustua vain vapaaehtoisuuteen. Useissa muistutuksissa mainittiin suojelualueisiin liittyen lunastusmenettely tai yleisemmin kaavamerkinnästä aiheutuva kohtuuton haitta. Suojelualueiden perusteena olevia tietoja pidettiin osin puutteellisina ja vanhentuneina, mm. siksi, ettei kaikkia uusia suojelualueita ole tätä kaavaa varten maastossa selvitetty. Myös luontotiedon kattavuus ja yhdenmukaisuus nähtiin puutteellisena.

Suojelualueita koskeviin muistutuksiin on laadittu suojelualueiden kaavaratkaisun yleisiä periaatteita kuvaava yhteinen vastineteksti, joka hyväksyttiin jo hallituksen 24.2. kokouksessa vastinekoonnin osan 1 hyväksymisen yhteydessä. Tämä yleisperiaatteita kuvaava vastineteksti on näissä osan 2 vastineissa sama kuin aiemmin hyväksytyissä vastineissa (vastinekoonti osa 1).

”Maakuntakaavassa tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti esittää maakunnan kehityksen kannalta tarpeellisia alueita, joihin myös suojelualueet kuuluvat. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että myös maakuntakaavoituksessa edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan on erityistä huomiota kiinnitettävä luonnonarvojen vaalimiseen. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää Uudellamaalla myös uusien suojelualueiden osoittamista.

Suojelualuemerkintöjen osoittamisen yleisenä perusteena kaavaehdotuksessa on se, että alueella on luonnonsuojelulain kautta toteutettavaksi soveltuvia vähintään maakunnallisia luontoarvoja. Mukana on myös suojelualueita, joilla on voimassa olevan 4. vaihemaakuntakaavan laadinnan yhteydessä todettu olevan maakunnallista merkitystä, ja jotka on mainitussa kaavassa osoitettu vastaavalla kaavamerkinnällä. Kaavaehdotuksissa osoitetaan suojelualueet aluevarauksena, jonka suunnittelumääräys ohjaa viranomais toimintaa. Viranomaisen on päätöksissään otettava huomioon, etteivät ne vaaranna tai heikennä niitä luonto- ja ympäristöarvoja, joiden perusteella alueesta on tarkoitus muodostaa suojelualue. Voimassa olevaa maakuntakaavan suojelualueita koskee MRL:n mukainen rakentamisrajoitus eikä sen alueella sovelleta metsälakia.

Maakunnallisten luontoarvojen selvittäminen on tehty maakuntakaavan laadinnan edellyttämällä tarkkuudella ja painottaen maankäytön muutosalueita. Suojelualueiden rajausten perusteet käyvät ilmi kaavaselostuksesta ja kohdekohtaisesti selostuksen liiteaineistosta 2. Kaavaehdotuksissa osoitetut uudet suojelualueet perustuvat MRL:n 9 §:n edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin ja alueiden maakunnallisuuden arvottamisessa on käytetty yhtenäistä kriteeristöä.

Suojelualuemerkinnän toteuttaminen eli perustaminen luonnonsuojelualueeksi edellyttää luonnonsuojelulain mukaista menettelyä. Menettelystä vastaa Uudenmaan ELY-keskus ja sen voi

käynnistää myös maanomistaja ottamalla yhteyttä ELY-keskukseen. Menettelyyn kuuluu neuvottelu ja sopiminen yhdessä maanomistajan kanssa suojelualueen rajauksesta, aluetta koskevista rauhoitusmääräyksistä ja korvauksesta. Vaihtoehtoisesti maanomistaja voi tarjota suojelualueita hankittavaksi valtion omistukseen tai suojelu voidaan toteuttaa myös määräaikaisella sopimuksella. Suojelualueen rajausta ja luonnonsuojelulain 10 §:n edellytysten täyttymistä tarkastellaan toteuttamisvaiheessa tarkemmin myös maastokäyntien avulla. Tässä yhteydessä maakuntakaavan suojelualuemerkinnän rajausta tarkentuu. Suojelualueen toteutuminen edellyttää, että maanomistaja ja ELY-keskus pääsevät sopimukseen toteuttamistavasta, rajauksesta ja korvauksesta. Jos alueelle laaditaan yksityiskohtaisempi kuntakaava, voi maakuntakaavan suojelualuemerkintä tarkentua myös kuntakaavan ratkaisulla.

Jos jokin osa maakuntakaavassa suojelualuemerkinnällä osoitetusta alueesta ei sisällä luonnonsuojelulain kautta suojaa tarvitsevia luontoarvoja, se tulee jättää pois merkintää toteuttavasta luonnonsuojelualueen perustamispäätöksestä ja sen rajauksesta. Päätöksestä pois jääneellä alueella ei ole syytä rajoittaa toimenpiteitä suojelualuemerkintään liittyvin perustein, jos maakuntakaavassa osoitettu suojelualue on toteutunut kaavan tavoitteiden mukaisesti. Tulkinnan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisesta tekee Uudenmaan liitto, joka tarvittaessa antaa lausunnon taholle, joka suunnittelee toimenpiteitä suojelualuemerkinnän alueelle.”

Lisäksi vastineissa on todettu suojelualueiden muihin yleisiin periaatteisiin liittyviä muistutuksia koskien tarkemmin seuraavia asioita:

”Valtakunnallisesti arvokkaiden soiden osalta vaihemaakuntakaavaehdotusten suojelualuemerkinnät perustuvat soidensuojelun täydennysehdotuksen valmistelun yhteydessä (2012-2015) tuotettuun luontotietoon ja paikkatietoaineistoon. Suojelualuemerkinnällä on osoitettu soidensuojelun täydennysehdotuksen rajaukset, koska ne ovat luontoarvoiltaan valtakunnallisia sekä luonnonsuojelulain kautta toteutettavaksi soveltuvia. Osa valtakunnallisesti arvokkaista suoalueista oli mukana joko kaavan luonnosvaiheessa. Nämä kohteet ovat joko luonnonsuojelulain kautta toteutuneita, valtion omistuksessa tai kuntakaavassa suojelualueeksi osoitettuja. Muiden valtakunnallisesti arvokkaiden suoalueiden lisäämistä kaavaehdotukseen ovat lausunnoissaan esittäneet mm. ympäristöministeriö sekä Uudenmaan ELY-keskus. Ympäristöministeriö toteaa lausunnossaan, että kaavaehdotusta tulee jatkovalmistelussa täydentää siten, että soidensuojelun täydennysehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaat suoalueet osoitetaan yhtenäisesti koko maakunnan alueella. Uudenmaan ELY-keskus on ilmoittanut, että sillä on valmius toteuttaa kohteet luonnonsuojelulain mukaisesti.

Suojelualueiden perusteena olevat tiedot ovat riittävät ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä suunnitelmana ja suhteessa suojelualuemerkinnän ohjausvaikutukseen. Luontokohteista on tunnistettu ne alueet, joilla täyttyvät maakunnallisen luontoarvon kriteerit. Maakuntakaavan laadinnassa on hyödynnetty eri tavoin koottua tietoa, jonka soveltuvuus on joko todettu Uudenmaan liitossa tai sen on tarkistanut asiantuntijatyönä luontoselvityksiin erikoistunut konsultti ja tarvittaessa tietoja on täydennetty maastoselvityksin. Kaikkien alueiden

osalta ei ole ollut perusteltua tehdä uusia maastotöitä. Suojelualueiden osalta toteuttamisessa tarvittavaa tarkempaa luontotietoa tuottaa osaltaan Uudenmaan ELY-keskus. Kuntakaavoja laadittaessa on tehtävä maakuntakaavan selvityksiä tarkemmat luontoselvitykset.

Luontokohteiden luontotyyppinä, lajistoa ja muuta ekologista merkitystä kuvaavista tiedoista on tunnistettu maakunnalliset osat LAKU-kriteereillä (julkaisu 2012). Tiedot perustuvat maastohavaintoihin ja muun aineiston, esimerkiksi ilmakuvien, osalta luontoasiantuntijoiden tekemään tulkintaan. Zonation-analyysien tuloksia on käytetty luontokohteiden arvottamisessa vain maakunnallisen tason ekologisen verkoston selvityksen (2018) tulosten osalta. Ekologisen verkoston maakunnalliset osat voivat tuoda joillekin kohteille lisäarvoa LAKU-kriteerien mukaisesti.

Vapaaehtoisen suojelun periaate ja kaavaehdotus eivät ole toisiaan poissulkevia. Maakuntakaavoitukselle on annettu tietyt sisältövaatimukset, joiden täyttäminen suhteessa muuhun maankäyttöön edellyttää Uudellamaalla luontoarvojen turvaamista myös uusien suojelualuemerkintöjen osoittamisen kautta. Uudenmaan liitto näkee myös vapaaehtoisen suojelun tärkeänä keinona ja osana ekologisen verkoston toimivuuden parantamista niillä alueilla, missä se riittää vastaamaan luontoarvojen heikkenemiseen. Suojelualuemerkinnän käyttäminen kaavaehdotuksessa myös uusilla toteutumattomilla alueilla on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa riittävän ja vakiintuneen viranomaisohjauksen luontoarvojen huomioon ottamiseksi maankäyttöä muuttavissa suunnittelutilanteissa. Luonnonsuojelulain mukainen toteuttamistapa on selkeä myös maanomistajalle maksettavien korvausten osalta.

Lisäksi yleisesti on huomattava, että oikeusvaikutteisen kuntakaavan alueella maakuntakaavan suojelualuemerkintä ei ole voimassa. Kunta vastaa kaavojen ajantasaisuuden arvioinnista ja harkitsee tarpeen uudistaa kaavoja tunnistettujen luontoarvojen huomioon ottamisen niin edellyttäessä. Vireillä olevissa yleis- ja asemakaavatoissa on syytä ottaa huomioon luontoarvojen maakunnallisuus ja tarkentaa tarvittaessa maakuntakaavassa esitettyä rajausta, luontotietoja ja niiden huomioon ottamisen tapaa yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen luonnonsuojelun toteuttamisesta vastaavien asiantuntijoiden kanssa.”

Kaava-aineistoihin on muistutusten osalta perusteltua tehdä joitakin suojelualueiden rajausten pienennyksiä ja joidenkin suojelualueiden poistoja. Muistutusten pohjalta kaava-aineistosta ehdotetaan poistettavaksi ne alueet, joilla uusimpien tietojen perusteella ei ole suojelualueen osoittamiseen tarvittavia toteuttamisedellytyksiä eli alueelta ei ole tunnistettu valtakunnallisia tai maakunnallisia luontoarvoja. Yleisperiaatteena on, että poistetun suojelualueen osan tilalle ei osoiteta muita sellaisia merkintöjä, jotka eivät jo olleet nähtävillä olleissa maakuntakaavojen ehdotuksissa. Tarkistukset on tehty uusimpaan tietoon perustuen ja toteuttamisedellytyksistä on pyydetty arviot Uudenmaan ELY-keskukselta.

Poistojen lisäksi kaava-aineistoon ehdotetaan lisättäväksi ne suojelualueet, joista kaavan nähtävilläolon jälkeen on tehty luonnonsuojelulain mukainen perustamispäätös. Kaavaselistusta on lisäksi perusteltua täydentää suojelualueiden toteuttamismenettelyn ja oikeusvaikutusten osalta.

Virkistysalueiden osalta esitettiin merkintöjen poistamista siltä osin, kun ne kohdistuvat yksityisille kiinteistöille ja rajoittavat maa- ja metsätalouden

toimintaedellytyksiä. Uusia virkistysalueita haluttiin tuleen esittää mm. Helsinkiin ja Helsingin seudun viherkehälle. Vastineissa todetaan, että virkistysalueet on osoitettu maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkastelutasolla, ja ne tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Virkistysalueen merkintä ei vaikuta maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, sillä metsälaki on tämän merkinnän alueella voimassa.

Vaihemaakuntakaavojen kokonaisuus on esitystavaltaan ja sisällöltään voimassa olevia maakuntakaavoja yleispiirteisempi ja strategisempi. Maakuntakaavaehdotuksen virkistysalueet on osoitettu maakuntakaavan yleispiirteisyyden edellyttämällä tavalla. Maakuntakaava ei estä muiden virkistysalueiden toteuttamista yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Viheryhteystarpeiden osalta ehdotettiin uusien yhteystarpeiden osoittamista, kaavaehdotuksessa osoitetun yhteyden korvaamista toiseen paikkaan sekä joidenkin yhteystarpeiden poistamista. Muistutuksissa haluttiin palauttaa kaikki voimassa olevien kaavojen viheryhteystarvemerkinnot kaavaehdotukseen. Lisäksi ehdotettiin viheryhteystarpeiden osoittamista vain ekologisista perusteista. Vastineissa on todettu, että viheryhteystarpeina on osoitettu ekologisista ja virkistyskäytöstä verkostosta ne maakunnalliset yhteydet, joiden toteuttaminen ja kehittäminen on erityisen tärkeää muusta maankäytöstä johtuvien muutospaineiden ja estevaikutusten takia. Viheryhteystarpeiden tunnistamisessa on käytetty paikkatietomenetelmällä tuotettua uutta tietoa Uudenmaan arvokkaista luontoalueista ja ekologisista verkostoista. Kaikkia olemassa olevia tai tunnistettuja viheryhteyksiä ei osoiteta maakuntakaavakartalla, vaan niiden huomioon ottaminen tapahtuu yleisten suunnittelumääräysten sekä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräysten kautta. Viheryhteyden toiminnallinen päätehtävä ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Toteutuksessa on olennaista, että riittävä kytkeytyvyys suojelu- ja virkistysalueiden välillä voidaan turvata. Viheryhteystarvemerkinnot ei rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista tai vaikuta rakentamisoikeuteen. Vaihemaakuntakaavoissa viheryhteystarpeiden määrää on vähennetty ja linjauksia yleispiirteistetty voimassa olevaan maakuntakaavaan nähden. Viheryhteystarvemerkinnot suunnitteluperiaatteen ja esitystavan muutos on linjassa vaihemaakuntakaavojen aiempaa yleispiirteisemmän ja strategisemman ohjaustavan kanssa.

Natura 2000 -alueiden osalta muistutuksissa esitettiin joidenkin rajausten tarkistamista. Vastineissa on todettu, että Natura 2000 -ohjelman alueet on osoitettu kaavaehdotuksissa ominaisuusmerkinnällä ympäristöhallinnon ajantasaisen paikkatietoaineiston mukaisesti.

Arvokas geologinen muodostuma- merkinnän nähtiin osassa muistutuksissa aiheuttavan rajoituksia metsätaloudelle ja maankäytölle. Merkintää pidettiin tarpeettomana ja joitakin merkintöjä toivottiin poistettavaksi. Lisäksi esitettiin kaikkien valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden osoittamista kaavakartalla niiden koosta riippumatta. Esitettiin myös liiteaineiston täydentämistä. Vastineissa on todettu, että ominaisuusmerkinnällä pyritään ensisijaisesti turvaamaan alueiden geologisia ja geomorfologisia arvoja. Merkinnöillä osoitetaan vähintään maakunnallisesti arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostumat, jotka sisältävät merkittäviä maisemallisia tai luonnontieteellisiä arvoja. Alueilla metsien hoito ja käyttö tapahtuu metsälain säännösten mukaisesti. Kaavaselvityksen liitekartan taulukkoa täydennetään pienialaisten geologisten muodostumien tietojen osalta.

MLY-alueiden (Metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä) osalta yksittäiset muistutukset koskivat merkinnän rajauksia. Merkintää myös pidettiin tarpeettomana, ja merkinnän nähtiin aiheuttavan rajoituksia alueiden käytölle. Vastineissa on todettu, että MLY-alueita käytetään pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muihin tarkoituksiin, kuten maanviljelyyn ja haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. MLY-alueiden kriteerit, aluerajausten perusteet sekä alueiden kuvaukset on esitetty voimassa olevissa Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa ja Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa. Kaavaehdotuksissa MLY-alueita ei ole laajennettu, vaan ne osoitetaan yhdenmukaisina voimassa oleviin maakuntakaavoihin nähden. Merkintä ei rajoita metsätaloutta, sillä metsien hoitaminen ja käyttäminen alueilla perustuu metsälakiin. Alueiden osoittaminen maakuntakaavoissa on perusteltua mm. metsien hiilinielujen turvaamiseksi Uudenmaan alueella.

Kulttuuriympäristöjen (Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue) osalta muistutuksissa toisaalta toivottiin merkintöjen lisäämistä ja laajentamista ja toisaalta edellytettiin, ettei kulttuuriympäristömerkintä saa vaikeuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamista. Yksittäiset muistutukset koskivat kulttuuriympäristömerkinnän rajauksia sekä vaikutuksia alueen kehittämiseen esimerkiksi maaseudun elinkeinojen kannalta. Vastineissa on todettu, että alueiden osoittaminen perustuu Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaan. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävät alueet on valtakunnallisiin ja maakunnallisiin selvityksiin perustuen osoitettu ominaisuusmerkinnällä ja niiden arvojen turvaamiseksi on annettu kaavamääräyksiä. Vastineissa on myös todettu, että kaavamerkintä ei tuo suoria velvoitteita maanomistajille, ja että elinvoimainen maaseutu ylläpitää ja vaalii parhaiten alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja. Metsien hoito ja käyttö kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen ominaisuusmerkinnällä osoitetuilla alueilla tapahtuu metsälain mukaan.

Voimassa olevien maakuntakaavojen **saaristovyöhykkeet** toivottiin palautettavan kaavaehdotukseen. Vastineissa on todettu, että maakuntakaavatyössä on tunnistettu saariston kehittämisen ja maankäytön ohjaamisen tarve. Näiden tavoitteiden turvaaminen on edelleen tärkeää ja saaristoalueita ohjataan yleisellä suunnittelumääräyksellä. Aiemmin voimassa olevissa maakuntakaavoissa saaristovyöhykkeille osoitettu ohjaus tapahtuu nyt aikaisempaa yhtenäisemmällä tavalla koko saariston alueella.

Yhteenveto Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevista, vastinekoonnin osa 2 pohjalta tehtävistä muutoksista kaava-aineistoon

Suojelualueiden rajauksia on perusteltua vähäisiltä osin tarkistaa ja merkintään liittyviä kaava-aineistoja täydentää muistutusten ja päivittyneen tietopohjan perusteella. Lisäksi arvokkaiden geologisten muodostumien selostuksen liitekartan taulukkoa on perusteltua täydentää.

Kaavaehdotusvaiheen vastineet Länsi-Uuttamaata koskien

Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan ehdotukseen kohdistuvien muistutusten ja niihin laadittujen vastineiden, vastinekoonti osa 2, keskeinen sisältö esitellään alla muiden paitsi Ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemaan liittyvien vastineiden osalta. Nämä vastineet on tarkemmin kuvattu Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevassa tekstiosuudessa. Länsi-Uudenmaan muistutuksiin liittyviä vastineita on hyväksytty jo 24.2. kokouksessa, ja vastinekoontiin 2 sisältyvät vastineet noudattavat

kokouksessa 24.2. hyväksytyjen vastineiden periaatteita.

Muistutuksissa nostettiin esiin **taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen** suhde luontoarvoihin Karkkilan keskustan eteläpuolella. Vastineessa todetaan, että laajojen ja maakuntakaavan edellyttämällä tarkkuudella rajattujen taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden alueille sisältyy useita kohteita, jotka sisältävät erityisiä arvoja. Kunnan tulee ottaa huomioon näiden kohteiden ominaisuuksiin ja arvoihin liittyvät reunaehdot tarkemmassa alueidenkäytön suunnittelussaan.

Muistutuksessa esitettiin, että **ESA- oikoradan** ratalinjaus tulee merkintä tunneliin Karnaisten korven suojelualueen kohdalla Lohjalla. Vastineessa todetaan, että vaihemaakuntakaavassa esitetään liikennetunneleina vain kokonaan tai suurelta osin tunnelissa kulkevat liikenneväylät. Väyliä toteutettaessa selvitetään ja harkitaan yksittäisen tunnelin tarve myös suhteessa luontoarvoihin.

Aiemmin hyväksytyjen vastineperiaatteiden lisäksi uusi kaavaratkaisuun kohdistuva vastinesisältö koskee (EP)

Puolustusvoimien alueita. Vastineessa todetaan, että on perusteltua muuttaa Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaehdotusta Hangossa sijaitsevien Syndalenin ja Sandön EP-alueiden osalta siten, että muistutuksessa mainitut yksityiset kiinteistöt rajautuvat Puolustusvoimien alueen ulkopuolelle. Muutoksessa EP-alueista poistettaville osille ei osoiteta maakuntakaavamerkintöjä.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä vastinekoonnin osa 2 sisältämät, edellä esitettyjen periaatteiden mukaisesti laaditut vastineet siltä osin, kuin ne koskevat Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa
- valtuuttaa toimiston tekemään vastineiden mukaiset korjaukset ja tarkistukset kaava-aineistoon
- maakuntahallitus valtuuttaa toimiston lisäksi tekemään muita teknisluontoisia korjauksia kaava-aineistoon maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksymiskäsittelyä varten

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Heli Vauhkonen 050 320 0431

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet 2 Liite 1, Kooste koko Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) koskevista muistutuksista ja niihin laadituista vastineista, osa II: Suojelualueet, virkistysalueet ja viheryhteystarpeet, useita viherteeman kaavamerkintöjä koskevat muistutukset, Puolustusvoimien alueet, mhs 2.3.2020

Oheismateriaali Liite 1, Koonti koko Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) koskevista muistutuksista ja niihin laadituista vastineista, osa II, mhs 2.3.2020, verkkoversio
Diat: Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen ehdotuksien muistutuksiin laaditut vastineet OSA 2, mhs 2.3.2020

LAKU-kriteerien ja luontokohteiden tarkastelu Inkoossa ja Kirkkonummella, mhs
2.3.2020

Maakuntahallitus	§ 148	09.12.2019
Maakuntahallitus	§ 7	27.01.2020
Maakuntahallitus	§ 19	24.02.2020
Maakuntahallitus		02.03.2020

32

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava: kaavaehdotuksen vastineet osa II

111/06.01.02/2019

MHS

Tiivistelmä

Vaihemaakuntakaavojen ehdotukset olivat nähtävillä loka-marraskuussa 2019. Kaavaehdotuksista saatuihin muistutuksiin on laadittu vastineet maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Maakuntahallitus hyväksyi vastinekoonnin osaa 1 koskevat vastineet kokouksessa 24.2.2020. Tämä pykälä on tehty vastinekoonnista osa 2, johon kuuluvat pääosin ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemakokonaisuuden vastineet. Kaava-aineistoihin on muistutusten pohjalta perusteltua tehdä joitakin tarkistuksia, muun muassa yksittäisten suojelualueiden rajauksiin tehtäviä vähäisiä tarkistuksia.

Asian yksityiskohtainen selostus

Kaavaprosessin tilanne ja toimenpiteet muistutusten pohjalta

Vaihemaakuntakaavojen ehdotukset olivat nähtävillä loka-marraskuussa 2019. Kaavaehdotuksista saatuihin muistutuksiin on laadittu vastineet maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Kaikkia kolmea kaavaa koskevat muistutukset ja niihin laaditut vastineet muodostavat yhden asiakirjan, joka on tämän esityslistan liitteenä (osa II). Jokaista seudun vaihemaakuntakaavaa käsitellään kuitenkin omana pykälänään kaavaprosessissa ja siten jokaista kaavaa koskevat vastineet hyväksytään erikseen omana päätöspykälänään. Vastineet käsitellään kahdessa erässä teemoittain. Ensimmäistä osaa vastineista esiteltiin maakuntahallitukselle kokouksessa 27.1.2020, ja asia jätettiin pöydälle. Kokouksessa käydyn keskustelun perusteella vastinekoonnin osaan 1 ehdotettiin tehtävän täydennyksiä. Maakuntahallitus hyväksyi osaa 1 koskevat vastineet ja niihin tehdyt täydennykset kokouksessa 24.2.2020. Tässä pykälässä esitetään hyväksyttäväksi vastinekoonnin osan 2 mukaiset vastineet.

Vastinekoonnin osan 2 vastineet liittyvät muistutuksiin, joita ovat jättäneet yksityiset maanomistajat, järjestöt ja yritykset. Nämä muistutukset koskivat pääosin ympäristön voimavarat ja vetovoima -teemakokonaisuutta. Nämä muistutukset sisältävät myös joitakin samoja aiheita, joista on laadittu vastineet jo vastinekoontiin osa 1.

Vastineiden (osa 2) keskeinen sisältö esitellään alla aihealueittain. Kaava-aineistoihin on muistutusten pohjalta perusteltua tehdä joitakin tarkistuksia, muun muassa yksittäisten suojelualueiden rajauksiin tehtäviä vähäisiä tarkistuksia. Tämän jälkeen kaavakokonaisuus valmistellaan maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi keväällä 2020.

Useempaa kuin yhtä kaavaa tai koko Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevat vastineet

Useempaa kuin yhtä kaavaa tai koko Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskeviin ehdotusvaiheen muistutuksiin laadittujen vastineiden keskeinen sisältö esitellään seuraavassa aihealueittain.

Kaavaprosessiin liittyen muistutuksissa kritisoitiin maakuntakaava-aineiston laajuutta ja esitettiin, että laajaa kaavakokonaisuutta tulisi selkeyttää. Kaavakartan sekä liitekarttojen mittakaava koettiin epäselväksi. Lisäksi nostettiin esiin vaikutukset maanomistajiin ja maanomistajien oikeudet. Maanomistajien parempaa tiedottamista ja osallistamista suunnitteluprosessiin toivottiin. Kaavan taustaselvityksiä pidettiin osin riittämättöminä.

Vastineissa on todettu **kaavaprosessin osallistumisen ja maanomistajien oikeuksien** osalta, että maakuntakaavan valmistelussa on kuultu osallisia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisilla menettelyillä, joissa otetaan huomioon mm. maanomistajien tasapuolisen kohtelun velvoite. Vuorovaikutuksessa ovat olleet mukana mm. seuduittaiset asiantuntijaryhmät ja poliittiset ohjaustoimikunnat, joiden lisäksi on ollut laajaa vuorovaikutusta kuntiin ja muihin sidosryhmiin. Maanomistajille tiedottamisen osalta todetaan, että maakuntakaavan suunnittelualue kattaa koko Uudenmaan, joten osallisten määrä on erittäin suuri. Siksi virallisten kuulemisten lisäksi yksittäisille maanomistajille ei ole Uudenmaan liitosta erikseen tiedotettu kaavasta. Uudenmaan liittoon yhteydessä olleille maanomistajille on toimitettu pyynnöstä lisätietoja heidän omistamiaan alueita koskevista kaavaratkaisuista.

Kaava-aineiston esitystavan, laajuuden ja selvitysten osalta vastineissa on todettu muun muassa, että maakuntakaava on kaavatasoista yleispiirteisien ja yleispiirteisyys koskee sekä kaavan sisältöä, esitystapaa että tulkintaa. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on esitystavaltaan ja sisällöltään voimassa olevia maakuntakaavoja yleispiirteisempi ja strategisempi. Strategisuuden myötä kaavamääräysten merkitys kaavaohjauksen kannalta korostuu, mikä edellyttää määräyksiltä riittävää sisällöllistä kattavuutta. Kaavaratkaisut perustuvat MRL:n edellyttämällä tavalla riittäviin, uusimpiin selvityksiin ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä suunnitelmana. Maakuntakaavan laadinnassa on hyödynnetty eri tavoin koottua tietoa, ja käytetyt lähteet löytyvät joko Uudenmaan liiton nettisivuilta tai ovat saatavilla pyynnöstä Uudenmaan liitosta.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima – teemaan liittyen tässä kokouksessa 2.3. käsiteltävä vastinekoonti osa 2 sisältää pääosin suojelu- ja virkistysalueisiin sekä viheryhteystarpeisiin liittyviä, yksittäisiä kohteita koskevia muistutuksia ja näihin laaditut vastineet. Osan 2 muistutuksia ovat jättäneet yksityiset maanomistajat, järjestöt ja yritykset.

Näihin teemoihin liittyviä aiheita on käsitelty jo hallituksen 24.2. kokouksessa, niihin liittyviin muistutuksiin annetut vastineet sisältyvät vastinekoontiin osa 1 ja kyseiset vastineet on hyväksytty 24.2.2020. Vastinekoontiin 2 sisältyvät vastineet noudattavat kokouksessa 24.2. hyväksytyjen vastineiden periaatteita.

Suojelualueiden osalta vastustettiin yleisesti uusien suojelualueiden osoittamista kokonaisuudessaan tai ehdotettiin muun merkintätavan käyttöä. Lisäksi monissa muistutuksissa esitettiin tarkistuksia yksittäisiin rajauksiin. Ylikunnallista luontoarvojen käsittelyä pidettiin kuitenkin osassa

muistutuksista tärkeänä ja katsottiin, että niitä tulisi osoittaa kaavassa laajemmin. Pienialaisten, suojelualuemerkintää vastaavien kohteiden palauttamista ja lisäämistä kaavaan toivottiin. Suojelualuemerkintöjä on muistutusten mukaan tuotu kaavaprosessiin liian myöhään, vasta ehdotusvaiheessa. Etenkin valtakunnallisesti arvokkaiden suoalueiden lisääminen lausuntokierroksen jälkeen kyseenalaistettiin. Suojelualueiden oikeusvaikutuksia ja toteuttamisprosessia pidettiin epäselvänä ja esitettiin, että suojelun tulisi perustua vain vapaaehtoisuuteen. Useissa muistutuksissa mainittiin suojelualueisiin liittyen lunastusmenettely tai yleisemmin kaavamerkinnästä aiheutuva kohtuuton haitta. Suojelualueiden perusteena olevia tietoja pidettiin osin puutteellisina ja vanhentuneina, mm. siksi, ettei kaikkia uusia suojelualueita ole tätä kaavaa varten maastossa selvitetty. Myös luontotiedon kattavuus ja yhdenmukaisuus nähtiin puutteellisena.

Suojelualueita koskeviin muistutuksiin on laadittu suojelualueiden kaavaratkaisun yleisiä periaatteita kuvaava yhteinen vastineteksti, joka hyväksyttiin jo hallituksen 24.2. kokouksessa vastinekoonnin osan 1 hyväksymisen yhteydessä. Tämä yleisperiaatteita kuvaava vastineteksti on näissä osan 2 vastineissa sama kuin aiemmin hyväksytyissä vastineissa (vastinekoonti osa 1).

”Maakuntakaavassa tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti esittää maakunnan kehityksen kannalta tarpeellisia alueita, joihin myös suojelualueet kuuluvat. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että myös maakuntakaavoituksessa edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan on erityistä huomiota kiinnitettävä luonnonarvojen vaalimiseen. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää Uudellamaalla myös uusien suojelualueiden osoittamista.

Suojelualuemerkintöjen osoittamisen yleisenä perusteena kaavaehdotuksessa on se, että alueella on luonnonsuojelulain kautta toteutettavaksi soveltuvia vähintään maakunnallisia luontoarvoja. Mukana on myös suojelualueita, joilla on voimassa olevan 4. vaihemaakuntakaavan laadinnan yhteydessä todettu olevan maakunnallista merkitystä, ja jotka on mainitussa kaavassa osoitettu vastaavalla kaavamerkinnällä. Kaavaehdotuksissa osoitetaan suojelualueet aluevarauksena, jonka suunnittelumääräys ohjaa viranomaisoimintaa. Viranomaisen on päätöksissään otettava huomioon, etteivät ne vaaranna tai heikennä niitä luonto- ja ympäristöarvoja, joiden perusteella alueesta on tarkoitus muodostaa suojelualue. Voimassa olevaa maakuntakaavan suojelualueutta koskee MRL:n mukainen rakentamisrajoitus eikä sen alueella sovelleta metsälakia.

Maakunnallisten luontoarvojen selvittäminen on tehty maakuntakaavan laadinnan edellyttämällä tarkkuudella ja painottaen maankäytön muutospainalueita. Suojelualueiden rajausten perusteet käyvät ilmi kaavaselostuksesta ja kohdekohtaisesti selostuksen liiteaineistosta 2. Kaavaehdotuksissa osoitetut uudet suojelualueet perustuvat MRL:n 9 §:n edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin ja alueiden maakunnallisuuden arvottamisessa on käytetty yhtenäistä kriteeristöä.

Suojelualuemerkinnän toteuttaminen eli perustaminen luonnonsuojelualueeksi edellyttää luonnonsuojelulain mukaista menettelyä. Menettelystä vastaa Uudenmaan ELY-keskus ja sen voi

käynnistää myös maanomistaja ottamalla yhteyttä ELY-keskukseen. Menettelyyn kuuluu neuvottelu ja sopiminen yhdessä maanomistajan kanssa suojelualueen rajauksesta, aluetta koskevista rauhoitusmääräyksistä ja korvauksesta. Vaihtoehtoisesti maanomistaja voi tarjota suojelualueita hankittavaksi valtion omistukseen tai suojelu voidaan toteuttaa myös määräaikaisella sopimuksella. Suojelualueen rajausta ja luonnonsuojelulain 10 §:n edellytysten täyttymistä tarkastellaan toteuttamisvaiheessa tarkemmin myös maastokäyntien avulla. Tässä yhteydessä maakuntakaavan suojelualuemerkinnän rajausta tarkentuu. Suojelualueen toteutuminen edellyttää, että maanomistaja ja ELY-keskus pääsevät sopimukseen toteuttamistavasta, rajauksesta ja korvauksesta. Jos alueelle laaditaan yksityiskohtaisempi kuntakaava, voi maakuntakaavan suojelualuemerkintä tarkentua myös kuntakaavan ratkaisulla.

Jos jokin osa maakuntakaavassa suojelualuemerkinnällä osoitetusta alueesta ei sisällä luonnonsuojelulain kautta suojaa tarvitsevia luontoarvoja, se tulee jättää pois merkintää toteuttavasta luonnonsuojelualueen perustamispäätöksestä ja sen rajauksesta. Päätöksestä pois jääneellä alueella ei ole syytä rajoittaa toimenpiteitä suojelualuemerkintään liittyvin perustein, jos maakuntakaavassa osoitettu suojelualue on toteutunut kaavan tavoitteiden mukaisesti. Tulkinnan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisesta tekee Uudenmaan liitto, joka tarvittaessa antaa lausunnon taholle, joka suunnittelee toimenpiteitä suojelualuemerkinnän alueelle.”

Lisäksi vastineissa on todettu suojelualueiden muihin yleisiin periaatteisiin liittyviä muistutuksia koskien tarkemmin seuraavia asioita:

”Valtakunnallisesti arvokkaiden soiden osalta vaihemaakuntakaavaehdotusten suojelualuemerkinnät perustuvat soidensuojelun täydennysehdotuksen valmistelun yhteydessä (2012-2015) tuotettuun luontotietoon ja paikkatietoaineistoon. Suojelualuemerkinnällä on osoitettu soidensuojelun täydennysehdotuksen rajaukset, koska ne ovat luontoarvoiltaan valtakunnallisia sekä luonnonsuojelulain kautta toteutettavaksi soveltuvia. Osa valtakunnallisesti arvokkaista suoalueista oli mukana joko kaavan luonnosvaiheessa. Nämä kohteet ovat joko luonnonsuojelulain kautta toteutuneita, valtion omistuksessa tai kuntakaavassa suojelualueeksi osoitettuja. Muiden valtakunnallisesti arvokkaiden suoalueiden lisäämistä kaavaehdotukseen ovat lausunnoissaan esittäneet mm. ympäristöministeriö sekä Uudenmaan ELY-keskus. Ympäristöministeriö toteaa launnonossaan, että kaavaehdotusta tulee jatkovalmistelussa täydentää siten, että soidensuojelun täydennysehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaat suoalueet osoitetaan yhtenäisesti koko maakunnan alueella. Uudenmaan ELY-keskus on ilmoittanut, että sillä on valmius toteuttaa kohteet luonnonsuojelulain mukaisesti.

Suojelualueiden perusteena olevat tiedot ovat riittävät ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä suunnitelmana ja suhteessa suojelualuemerkinnän ohjausvaikutukseen. Luontokohteista on tunnistettu ne alueet, joilla täytyvät maakunnallisen luontoarvon kriteerit. Maakuntakaavan laadinnassa on hyödynnetty eri tavoin koottua tietoa, jonka soveltavuus on joko todettu Uudenmaan liitossa tai sen on tarkistanut asiantuntijatyönä luontoselvityksiin erikoistunut konsultti ja tarvittaessa tietoja on täydennetty maastonselvityksin. Kaikkien alueiden

osalta ei ole ollut perusteltua tehdä uusia maastotöitä. Suojelualueiden osalta toteuttamisessa tarvittavaa tarkempaa luontotietoa tuottaa osaltaan Uudenmaan ELY-keskus. Kuntakaavoja laadittaessa on tehtävä maakuntakaavan selvityksiä tarkemmat luontoselvitykset.

Luontokohteiden luontotyyppinä, lajistoa ja muuta ekologista merkitystä kuvaavista tiedoista on tunnistettu maakunnalliset osat LAKU-kriteereillä (julkaisu 2012). Tiedot perustuvat maastohavaintoihin ja muun aineiston, esimerkiksi ilmakuvien, osalta luontoasiantuntijoiden tekemään tulkintaan. Zonation-analyysien tuloksia on käytetty luontokohteiden arvottamisessa vain maakunnallisen tason ekologisen verkoston selvityksen (2018) tulosten osalta. Ekologisen verkoston maakunnalliset osat voivat tuoda joillekin kohteille lisäarvoa LAKU-kriteerien mukaisesti.

Vapaaehtoisen suojelun periaate ja kaavaehdotus eivät ole toisiaan poissulkevia. Maakuntakaavoitukselle on annettu tietyt sisältövaatimukset, joiden täyttäminen suhteessa muuhun maankäyttöön edellyttää Uudellamaalla luontoarvojen turvaamista myös uusien suojelualuemerkintöjen osoittamisen kautta. Uudenmaan liitto näkee myös vapaaehtoisen suojelun tärkeänä keinona ja osana ekologisen verkoston toimivuuden parantamista niillä alueilla, missä se riittää vastaamaan luontoarvojen heikkenemiseen. Suojelualuemerkinnän käyttäminen kaavaehdotuksessa myös uusilla toteutumattomilla alueilla on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa riittävän ja vakiintuneen viranomaisohjauksen luontoarvojen huomioon ottamiseksi maankäyttöä muuttavissa suunnittelutilanteissa. Luonnonsuojelulain mukainen toteuttamistapa on selkeä myös maanomistajalle maksettavien korvausten osalta.

Lisäksi yleisesti on huomattava, että oikeusvaikutteisen kuntakaavan alueella maakuntakaavan suojelualuemerkintä ei ole voimassa. Kunta vastaa kaavojen ajantasaisuuden arvioinnista ja harkitsee tarpeen uudistaa kaavoja tunnistettujen luontoarvojen huomioon ottamisen niin edellyttäessä. Vireillä olevissa yleis- ja asemakaavatöissä on syytä ottaa huomioon luontoarvojen maakunnallisuus ja tarkentaa tarvittaessa maakuntakaavassa esitettyä rajausta, luontotietoja ja niiden huomioon ottamisen tapaa yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen luonnonsuojelun toteuttamisesta vastaavien asiantuntijoiden kanssa.”

Kaava-aineistoihin on muistutusten osalta perusteltua tehdä joitakin suojelualueiden rajausten pienennyksiä ja joidenkin suojelualueiden poistoja. Muistutusten pohjalta kaava-aineistosta ehdotetaan poistettavaksi ne alueet, joilla uusimpien tietojen perusteella ei ole suojelualueen osoittamiseen tarvittavia toteuttamisedellytyksiä eli alueelta ei ole tunnistettu valtakunnallisia tai maakunnallisia luontoarvoja. Yleisperiaatteena on, että poistetun suojelualueen osan tilalle ei osoiteta muita sellaisia merkintöjä, jotka eivät jo olleet nähtävillä olleissa maakuntakaavojen ehdotuksissa. Tarkistukset on tehty uusimpaan tietoon perustuen ja toteuttamisedellytyksistä on pyydetty arviot Uudenmaan ELY-keskukselta.

Poistojen lisäksi kaava-aineistoon ehdotetaan lisättäväksi ne suojelualueet, joista kaavan nähtävilläolon jälkeen on tehty luonnonsuojelulain mukainen perustamispäätös. Kaavaselistusta on lisäksi perusteltua täydentää suojelualueiden toteuttamismenettelyn ja oikeusvaikutusten osalta.

Virkistysalueiden osalta esitettiin merkintöjen poistamista siltä osin, kun ne kohdistuvat yksityisille kiinteistöille ja rajoittavat maa- ja metsätalouden

toimintaedellytyksiä. Uusia virkistysalueita haluttiin mm. Helsinkiin ja Helsingin seudun viherkehälle. Vastineissa todetaan, että virkistysalueet on osoitettu maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkastelutasolla, ja ne tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Virkistysalueen merkintä ei vaikuta maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, sillä metsälaki on tämän merkinnän alueella voimassa. Vaihemaakuntakaavojen kokonaisuus on esitystavaltaan ja sisällöltään voimassa olevia maakuntakaavoja yleispiirteisempi ja strategisempi. Maakuntakaava ei estä muiden virkistysalueiden toteuttamista yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Viheryhteystarpeiden osalta ehdotettiin uusien yhteystarpeiden osoittamista, kaavaehdotuksessa osoitetun yhteyden korvaamisesta toiseen paikkaan sekä joidenkin yhteystarpeiden poistamista. Muistutuksissa haluttiin palauttaa kaikki voimassa olevien kaavojen viheryhteystarvemerkinnot kaavaehdotukseen. Lisäksi ehdotettiin viheryhteystarpeiden osoittamista vain ekologisista perusteista. Vastineissa on todettu, että viheryhteystarpeina on osoitettu ekologisista ja virkistyksestä verkostosta ne maakunnalliset yhteydet, joiden toteuttaminen ja kehittäminen on erityisen tärkeää muusta maankäytöstä johtuvien muutospaineiden ja estevaikutusten takia. Viheryhteystarpeiden tunnistamisessa on käytetty paikkatietomenetelmällä tuotettua uutta tietoa Uudenmaan arvokkaista luontoalueista ja ekologisista verkostoista. Kaikkia olemassa olevia tai tunnistettuja viheryhteyksiä ei osoiteta maakuntakaavakartalla, vaan niiden huomioon ottaminen tapahtuu yleisten suunnittelumääräysten sekä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräysten kautta. Viheryhteyden toiminnallinen päätehtävä ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Toteutuksessa on olennaista, että riittävä kytkeytyvyys suojele- ja virkistysalueiden välillä voidaan turvata. Viheryhteystarvemerkinnot ei rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista tai vaikuta rakentamisoikeuteen. Vaihemaakuntakaavoissa viheryhteystarpeiden määrää on vähennetty ja linjauksia yleispiirteistetty voimassa olevaan maakuntakaavaan nähden. Viheryhteystarvemerkinnot suunnitteluperiaatteen ja esitystavan muutos on linjassa vaihemaakuntakaavojen aiempaa yleispiirteisemmän ja strategisemman ohjaustavan kanssa.

Natura 2000 -alueiden osalta muistutuksissa esitettiin joidenkin rajausten tarkistamista. Vastineissa on todettu, että Natura 2000 -ohjelman alueet on osoitettu kaavaehdotuksissa ominaisuusmerkinnällä ympäristöhallinnon ajantasaisen paikkatietoaineiston mukaisesti.

Arvokas geologinen muodostuma -merkinnän nähtiin osassa muistutuksissa aiheuttavan rajoituksia metsätaloudelle ja maankäytölle. Merkintää pidettiin tarpeettomana ja joitakin merkintöjä toivottiin poistettavaksi. Lisäksi esitettiin kaikkien valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden osoittamista kaavakartalla niiden koosta riippumatta. Esitettiin myös liiteaineiston täydentämistä. Vastineissa on todettu, että ominaisuusmerkinnällä pyritään ensisijaisesti turvaamaan alueiden geologisia ja geomorfologisia arvoja. Merkinnöillä osoitetaan vähintään maakunnallisesti arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostumat, jotka sisältävät merkittäviä maisemallisia tai luonnontieteellisiä arvoja. Alueilla metsien hoito ja käyttö tapahtuu metsälain säännösten mukaisesti. Kaavaselostuksen liitekartan taulukkoa täydennetään pienialaisten geologisten muodostumien tietojen osalta.

MLY-alueiden (Metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä) osalta yksittäiset muistutukset koskivat merkinnän rajauksia. Merkintää myös pidettiin

tarpeettomana, ja merkinnän nähtiin aiheuttavan rajoituksia alueiden käytölle. Vastineissa on todettu, että MLY-alueita käytetään pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muihin tarkoituksiin, kuten maanviljelyyn ja haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. MLY-alueiden kriteerit, aluerajausten perusteet sekä alueiden kuvaukset on esitetty voimassa olevissa Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa ja Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa. Kaavaehdotuksissa MLY-alueita ei ole laajennettu, vaan ne osoitetaan yhdenmukaisina voimassa oleviin maakuntakaavoihin nähden. Merkintä ei rajoita metsätaloutta, sillä metsien hoitaminen ja käyttäminen alueilla perustuu metsälakiin. Alueiden osoittaminen maakuntakaavoissa on perusteltua mm. metsien hiilinielujen turvaamiseksi Uudenmaan alueella.

Kulttuuriympäristöjen (Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue) osalta muistutuksissa toisaalta toivottiin merkintöjen lisäämistä ja laajentamista ja toisaalta edellytettiin, ettei kulttuuriympäristömerkintä saa vaikeuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamista. Yksittäiset muistutukset koskivat kulttuuriympäristömerkinnän rajoituksia sekä vaikutuksia alueen kehittämiseen esimerkiksi maaseudun elinkeinojen kannalta. Vastineissa on todettu, että alueiden osoittaminen perustuu Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaan. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävät alueet on valtakunnallisiin ja maakunnallisiin selvityksiin perustuen osoitettu ominaisuusmerkinnällä ja niiden arvojen turvaamiseksi on annettu kaavamääräyksiä. Vastineissa on myös todettu, että kaavamerkintä ei tuo suoria velvoitteita maanomistajille, ja että elinvoimainen maaseutu ylläpitää ja vaalii parhaiten alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja. Metsien hoito ja käyttö kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen ominaisuusmerkinnällä osoitetuilla alueilla tapahtuu metsälain mukaan.

Voimassa olevien maakuntakaavojen **saaristovyöhykkeet** toivottiin palautettavan kaavaehdotukseen. Vastineissa on todettu, että maakuntakaavatyössä on tunnistettu saariston kehittämisen ja maankäytön ohjaamisen tarve. Näiden tavoitteiden turvaaminen on edelleen tärkeää ja saaristoalueita ohjataan yleisellä suunnittelumääräyksellä. Aiemmin voimassa olevissa maakuntakaavoissa saaristovyöhykkeille osoitettu ohjaus tapahtuu nyt aikaisempaa yhtenäisemmällä tavalla koko saariston alueella.

Yhteenveto Uusimaa-kaavan kokonaisuutta koskevista, vastinekoonnin osa 2 pohjalta tehtävistä muutoksista kaava-aineistoon

Suojelualueiden rajoituksia on perusteltua vähäisiltä osin tarkistaa ja merkintään liittyviä kaava-aineistoja täydentää muistutusten ja päivittyneen tietopohjan perusteella. Lisäksi arvokkaiden geologisten muodostumien selostuksen liitekartan taulukkoa on perusteltua täydentää.

Kaavaehdotusvaiheen vastineet Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa koskien

Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan ehdotukseen kohdistuvat muistutukset ja niihin laaditut vastineet, jotka sisältyvät nyt käsiteltävään vastinekoontiin osa 2, koskivat monilta osin edellä kuvattuja, kaavan prosessia, suunnitteluperiaatteita, koko kaavakokonaisuutta tai useampaa kuin yhtä vaihemaakuntakaavaa koskevia aiheita. Näihin annetut vastineet on hyväksytty maakuntahallituksen kokouksessa 24.2.2020 koskien vastinekoontia osa 1. Vastinekoonnin osa 2, jota tämä pykälä koskee, vastineet noudattavat maakuntahallituksen edellisessä kokouksessaan hyväksymiä periaatteita.

Aiemmin hyväksytyjen vastineiden ja vastineperiaatteiden lisäksi tietyn osa-alueen kaavaratkaisuun kohdistuvia vastinesisältöjä liittyi vastinekoonnin osassa 2 lähinnä yksittäisiin suojelualueisiin, esimerkiksi soidensuojelun täydennysehdotuksessa esitettyihin kohteisiin, ja/tai Natura 2000-verkoston kuuluviin alueisiin. Näiden rajauksiin toivottiin muutoksia tai alueet toivottiin poistettavan kaavasta. Vastineissa osa **suojelualueisiin** esitetyistä muutoksista on katsottu perustelluiksi esimerkiksi tarkentuneeseen selvitystilanteeseen perustuen. **Natura 2000-verkoston** osalta vastineissa on todettu, että kaavaehdotuksessa ei esitetä muutoksia Natura-alueita koskevissa päätöksissä esitettyihin rajauksiin eikä niitä koskeviin perusteluihin. Porvooon Fåfångholmeniin osoitetun **virkestyskäytön kohdealuemerkinnän** sijaintiin esitetyn tarkistuksen osalta vastineissa on todettu, että merkintää siirretään teknisenä korjauksena etelämmäksi. **Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta arvokkaiden alueiden** ominaisuusmerkinnällä osoitettuihin alueisiin liittyen tuotiin esiin huoli maatalousyrityksen toimintaedellytyksistä. Vastineessa toistettiin koko kaavakokonaisuutta koskeva, jo aiemmin vastinekoonnissa 1 hyväksytty ja edellä kuvattu vastinesisältö, jonka mukaan kaavamerkintä ei tuo suoria veloitteita maanomistajille, ja että elinvoimainen maaseutu ylläpitää ja vaalii parhaiten alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä vastinekoonnin osa 2 sisältämät, edellä esitettyjen periaatteiden mukaisesti laaditut vastineet siltä osin, kuin ne koskevat Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa
- valtuuttaa toimiston tekemään vastineiden mukaiset korjaukset ja tarkistukset kaava-aineistoon
- maakuntahallitus valtuuttaa toimiston lisäksi tekemään muita teknisluontoisia korjauksia kaava-aineistoon maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksymiskäsittelyä varten

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Mariikka Manninen 040 721 4747

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet 3 Liite 1, Kooste koko Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) koskevista muistutuksista ja niihin laadituista vastineista, osa II: Suojelualueet, virkestysalueet ja viheryhteystarpeet, useita viherteeman kaavamerkintöjä koskevat muistutukset, Puolustusvoimien alueet, mhs 2.3.2020

Oheismateriaali Liite 1, Koonti koko Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) koskevista muistutuksista ja niihin laadituista vastineista, osa II, mhs 2.3.2020, verkkoversio
 Diat: Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen ehdotuksien muistutuksiin laaditut vastineet OSA 2, mhs 2.3.2020
 LAKU-kriteerien ja luontokohteiden tarkastelu Inkoossa ja Kirkkonummella, mhs 2.3.2020

Maakuntahallitus**02.03.2020**

33**Kokousaikataulu tiedoksi****MHS**Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 23.3.
- 27.4.
- 18.5.
- 8.6.

Maakuntavaltuuston kokoukset klo 9-12 Helsingin kaupungin
valtuustosalissa

- 21.4.
- 9.6.

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

–

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua